

Webinar 'op- en afschalen'

Op 18 april j.l. vond het tweede webinar van het PGA-Lab plaats met als thema: op- en afschalen. Een veelzijdig onderwerp waarbij simpele oplossingen niet volstaan. Het geanimeerde gesprek aan tafel leverde dan ook mooie inzichten en nieuwe perspectieven op.

Minicollage Inge Zwaan over het AVE-model

Het webinar startte met een korte introductie van het AVE-model (aanpak voorkomen escalatie) door Inge Zwaan (VNG). Voor het opschalen van casuïstiek bestaan er meerdere modellen en methoden, echter wordt in dit college het AVE-model als theoretisch voorbeeld genomen. Het AVE-model is ontwikkeld in Friesland en kent net als de GRIP-structuur bij crisissituaties vier fases. Voor bestuurders geeft het model daarom veel houvast en herkenning. Inge liet zien dat het AVE-model een mooie leidraad kan zijn om te komen tot werkafspraken die passen bij de mate van escalatie. Het doel is vooral om helder af te spreken wie wanneer verantwoordelijk is, dit kan ook via andere modellen. Maak het lokaal passend maar zorg dat de lokale werkwijze aansluit op regionale partners op zoals het veiligheidshuis. Bestuurlijk commitment en training/case-reviews zijn hierin belangrijke succesfactoren.

Panelgesprek over op- en afschalen

Met Ruben Visscher (Bureau RVS) als gespreksleider volgde een boeiend panelgesprek tussen vier praktijkprofessionals:

- Jasper Tips (politie, operationeel expert basisteam Lekpoort)
- Marc van Loon (gemeente Hilversum, jeugdconsulent PGA)
- Harry Winkeler (Zorg- en Veiligheidshuis Flevoland, procescoördinator)
- Selma van Bommel (gemeente Amersfoort, PGA-coördinator/adviseur)

Het panelgesprek liet zien dat het op- en afschalen zich niet beperkt tot harde criteria. Tijdig de juiste interventies inzetten vraagt om vakmanschap en veelvuldig sparren. Jasper vindt het mooi om te zien dat er steeds vaker al in een vroeg stadium contact is tussen politie en PGA-coördinatoren. Ook Selma ziet dat steeds meer partijen elkaar weten te vinden: de afgelopen jaren is er veel geïnvesteerd in samenwerking. Het sparren met meerdere partijen over complexe casuïstiek kan ook anoniem. Er is in tegenstelling tot vroeger veel minder koudwatervrees om op te schalen. Er is namelijk nu lokaal veel meer kennis is over de PGA. Veel PGA-coördinatoren vinden het ook fijn om die extra stap te kunnen zetten als het echt nodig is.

Het panel benadrukt het belang om samen (veiligheid en sociaal domein) een goede "foto" te maken. Een casus ontwikkelt zich vaak niet stapsgewijs en escalaties zijn niet altijd te voorkomen. Selma benadrukt ook het belang van steun aan het gezin en broertjes en zusjes, dit helpt om de omgeving in de meewerkstand te krijgen. Opschalen kan daarnaast ook als interventie heel effectief zijn en het overhandigen van de PGA-brief maakt op veel cliënten toch indruk. De procescoördinator in het Zorg- en Veiligheidshuis toetst aan de minimale criteria, maar de ketenpartners bepalen uiteindelijk volgens Harry samen of een casus in het Zorg- en Veiligheidshuis moet worden opgepakt.

Afschalen vraagt om "durven loslaten". Hoewel het panel deze mening deelt, levert dit in de praktijk wel dilemma's op. Als iemand bewust voor criminaliteit kiest vraagt dit om harde keuzes vanuit de professionals. Door het Zorg- en Veiligheidshuis wordt in de praktijk volgens Harry vaak naar het reguliere domein afgeschaald, dit heeft volgens Selma ook de voorkeur. Maar als er nog serieuze zorgen zijn kiest het Zorg- en Veiligheidshuis voor een warme overdracht naar de lokale PGA. Juist die overdracht is van groot belang benadrukt het panel: neem de partijen die het over moeten nemen heel goed mee en laat zien wat er nog moet gebeuren.

Tot slot

Het panel heeft aan het einde van het gesprek nog een aantal waardevolle tips mee:

- Investeer in het lokale netwerk van sleutelfiguren en stel de vraag: wat is er nodig om de samenwerking levend te houden? Scholen, sociaal domein en politie zijn hierin cruciale partners. Organiseer bijvoorbeeld elke twee maanden een netwerkbijeenkomst: faciliteer de samenwerking!
- Verlies het clientperspectief niet uit het oog. Blijf ook aan tafel altijd de vraag stellen: wat zou jij doen vanuit het perspectief van de client? Ervaringsdeskundigen kunnen hierin ook een belangrijke rol spelen.
- Bij twijfel: overleg met de wijkagent. Juist het vroegtijdig sparren met de wijkagent geeft waardevolle informatie over of het met iemand de goede óf de verkeerde kant op gaat.